

Πολιτισμός (/10812) › Μουσική (/10812/10973)

Μέγαρο: 60 χρόνια Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

" ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ / Λουκάκος Κυριάκος (/editor/66323)

Δημοσίευση: 21 Απριλίου 2019 23:00

Δύο χρόνια πριν από τη δημοσίευση, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, του Βασιλικού Διατάγματος ιδρύσεως της «Κρατικής Ορχήστρας Βορείου Ελλάδος» (1959), για τη σύσταση της...

Του Κυριάκου Π. Λουκάκου

Δύο χρόνια πριν από τη δημοσίευση, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, του Βασιλικού Διατάγματος ιδρύσεως της «Κρατικής Ορχήστρας Βορείου Ελλάδος» (1959), για τη σύσταση της οποίας είχε πρωτοστατήσει ο **Σόλων Μιχαηλίδης** (1905-1979), ως νέος διευθυντής του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, ο αρχιμουσικός και συνθέτης διερωτάτο, σε διάλεξή του που ανιχνεύσαμε στην επίσημη ιστοσελίδα του σχηματισμού, «πώς τόσος ενθουσιασμός, που διαπίστωσα ότι υπάρχει σε πολλούς κύκλους από τις πρώτες μέρες που ήρθα εδώ, δεν έχει ακόμη κατορθώσει να βάλει φωτιά, φωτιά δημιουργική παντού, στην ψυχή, στην καρδιά και τον νου όλων, ώστε να μετουσιωθούν σε έργα οι ελπίδες και τα όνειρα». Το γεγονός ότι το ερώτημα παραμένει γενικό οργανωτικό ζητούμενο στη χώρα μας παραπέμπει και σε άλλη ενδιαφέρουσα ιστορική παρατήρηση: Γιατί, αν σε Κρήτες πιστώνεται ουσιώδης συνεισφορά στον απελευθερωτικό αγώνα των καθ' ημάς Μακεδόνων, σε έναν Κύπριο επί δεκαπενταετία δάσκαλο κοινοτικών γυμνασίων της Μεγαλονήσου οφείλεται η θέσπιση της **Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης**, όπως το σύνολο μετονομάστηκε, υπαγόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο στα 1966.

Τιμώντας τα 60 χρόνια από την ίδρυσή της, η ΚΟΘ πραγματοποίησε, την 1^η Φεβρουαρίου 2019, συναυλία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, υπό την καλλιτεχνική της διεύθυντρια **Ζωή Τσόκανου**, με αναδρομή στον γενάρχη της, τον παρεμπιπτόντως ευρωπαϊκής παιδείας και οράματος δημιουργό του Ωδείου της Λεμεσού και της πρώτης «Κυπριακής Συμφωνικής Ορχήστρας», που δήλωνε ότι «σκοπός πρέπει να 'ναι η ζωντανή εκδήλωση μιας εθνικής οντότητας μέσα από ένα αληθινά παγκόσμιο όργανο». Εκπαιδευτικός απόγονος του συνιδρυτή τής -εξάλλου

φερώνυμης- École Normale de Musique «Alfred Cortot», όπως και της -περιώνυμης ως «Mademoiselle»- Nadia Boulanger, ο συνθέτης αποκαλύπτει, στη συμφωνική εικόνα «**Αυγή στον Παρθενώνα**» (1936) που εισήγαγε την εκδήλωση, την οφειλή του στις ανάλαφρες φόρμες του γαλλικού ιμπρεσιονισμού, συνδυαζόμενες συχνά με τη χρήση των αρχαίων ελληνικών κλιμάκων. Και μάλιστα από τα πρώτα κιόλας μέτρα, εξόχως υπομνηστικά του «Lever du jour» στον «Daphnis et Chloé» του Ραβέλ. Την παρτιτούρα απέδωσε η Ορχήστρα με αξιοσημείωτη διαφάνεια και δύναμη, παρούσα και εύηχη στη δοξαστική κατάληξή της.

Την πλαισίωσε για τη συνέχεια, στη σκηνή της αίθουσας «Χρήστος Λαμπράκης», ο **Valeriy Sokolov** συμπράττοντας στο *Κοντσέρτο για βιολί σε ρε μείζονα*, έργο 77 (Λειψία, 1.01.1879), του Γιοχάννες Μπραμς. Παρά την επίμονα οχληρή απόδοση των κόρνων (πρβλ. έναρξη -και έξοδο από τη μεγάλη καντέντσα- α' και β' μέρους), αναντίστοιχη προς το γενικό επίπεδο της ΚΟΘ, παρακολουθήσαμε μian ερμηνεία αξιοσημείωτης τεχνικής και μουσικής αρτιότητας. Το παίξιμο του Ουκρανού, πλούσιο σε εσωστρεφές πάθος και με αδιάπτωτη τονική αγνότητα, «συνομίλησε» έντονα με τη δυναμική μπαγκέτα της Τσόκανου και συνέβαλε στη ζωηρή και δραματική αποκάλυψη της συμφωνική γραφής στην α' κίνηση, ενώ στήριξε ευεργετικά τόσο τον μεστό λυρισμό του αργού μέρους όσο και την απαιτητική διαχείριση της φόρμας ροντό στο φινάλε.

Ως επιστέγασμα της συναυλίας, επελέγη η *6^η συμφωνία* (Αγία Πετρούπολη, 16/28.10.1893) του **Π.Ιλ. Τσαϊκόφσκυ**, σε σι ελάσσονα, έργ. 74, γαλλικά προσονομασμένη ως «Pathétique», παρτιτούρα - κραυγή ενός συνθέτη που οι βιογραφικές του λεπτομέρειες αποκαλύπτονται σταδιακά ως συγκλονιστικές. Καίτοι κατανοούμε όμως μian εξπρεσιονιστικά φορτισμένη προσέγγιση, προσυπογράφοντας μian εκτέλεση με παθιασμένη και ρωμαλέα οργάνωση, κρατούμε αποστάσεις από τη διάσταση τραχύτητας που αυτή προσέλαβε, επειδή πιστεύουμε ότι ο Τσαϊκόφσκυ δεν αποτάσσεται, ούτε στις πλέον υστερικές στιγμές του, ένα κυρίαρχο στη δημιουργία του ελάχιστο εσωτερικότητας και αστικής φινέτσας. Στο πλαίσιο αυτό, λοιπόν, αποζητήσαμε εναλλαγές στη φανατική αγωγική ακαμψία και οάσεις εκφραστικής και δυναμικής φωτοσκίασης. Και ήταν, φοβούμεθα, η παράβλεψη της ένδειξης *con grazia* στο β' αλέγκρο που υπονόμωσε εν προκειμένω την αντιθετική αναγωγή τού εφιαλτικά εμβληματικού 3^ο μέρους σε *show stopper* της Συμφωνίας!

Λουκάκος Κυριάκος (/editor/66323)